

Länsstyrelsen i Kronobergs län

Bevarandeplan för Natura 2000-området SE0320193 Strandäng vid Skatelövsfjorden

Kommun: Alvesta

Områdets totala areal: 12,3 ha

Bevarandeplanen uppdaterad av Länsstyrelsen:

Bevarandeplanen fastställd av Länsstyrelsen: 2017-06-21

Markägarförhållanden:

Privat

Regeringsbeslut, historik:

SPA: Nej, pSCI: 2001-05-01, SCI: 2005-01-01, SAC: 2011-03-01, regeringsbeslut M2010/4648/Nm

Naturtyper och arter som ska bevaras i området:

Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:

6410 - Fuktängar

Bevarandesyfte

I Natura 2000-området Strandäng vid Skatelövsfjorden är de prioriterade bevarandevärdena bevarandet av en sötvattensstrandäng. Det främsta syftet med området är att strandängen ska bestå och hävdas så att den artrika floran och faunan kan bibehållas.

Beskrivning av området

Skatelövsfjorden är sjön Åsnens nordvästra vik. Utmed västra sidan av fjorden finns ett öppet odlingslandskap på sedimentjordar och isälvsmaterial. Området som helhet utgör en av länets viktigaste rast- och häckningslokaler. Mellan de bördiga åkrarna och sjön finns i vissa delar flacka naturbetesmarker som delvis översvämmas vid högt vattenstånd.

Natura 2000-området består av två delområden. Torpaviken (norra delområdet, ca 3 ha) är en liten grund cirkelrund vik med smal öppning mot sjön i nordöst. Stor del av viken grundas upp vid lågvatten och betas. Strandängen i Torpaviken ansluter i kanterna till alsumpskog. Det södra delområdet (9 ha) består av öppen gräsmark. Utmed stranden finns vallar som antingen är rester av anlagda invallningar eller kanske i vissa delar isälvsmaterial eller isskjuten vall. Inom området förekommer trådtåg, gökblomster, vårbrodd, hirsstarr, knägräs, stagg, ängsbräsma, stenmåra, mm. Där betestrycket är lägre vinner bladvass, al, björk, sälg, vide och pors terräng.

Skatelövsfjorden västra strand (omfattar även bl.a. Natura 2000-området Tärningsö SE0320191) utgör en av länets viktigaste rast- och häckningslokaler. Enligt naturvårdsprogrammet (1989) häckade strandskata, storspov, rödbena och gulärla. Spel av brushane förekom. Marina och nordliga vadare rastade, bland dem skärfläcka, kustpipare, kustsnäppa, gluttsnäppa, spovsnäppa, småspov, myrspov, sandlöpore och roskarl. Dessa uppgifter gäller hela västra stranden. Aktuella fågeluppgifter inom Natura 2000-området saknas. Åsnen-området är ett av de våtmarksområden som Sverige genom undertecknandet av Convention of wetlands (Ramsar-konventionen) förbundit sig att skydda.

Bevarandemål

Arealen fuktäng (6410) ska vara minst 12 ha.

Hela området ska betas varje år. Vid vegetationsperiodens slut ska området vara väl hävdad och ingen igenväxningsvegetation ska förekomma. Strandängarna ska huvudsakligen vara träd- och busklösa. En blå bård upprätthålls mellan vass/sävbältet och fastmarken i de delar där sådant bälte finns.

Det ska finnas följande typiska arter: trådtåg, gökblomster, vårbrodd, hirsstarr, knägräs, stagg, ängsbräsma och stenmåra.

Vad kan påverka negativt

Strandängarna utgör en del av en helhet av hävdad jordbruksmark på sedimentjordar runt Skatelövsfjorden. Helheten har stor regional betydelse för både rastande och häckande fågel. Bevarandet av naturvärdena är beroende av fortsatt jordbruksdrift med djurhållning.

Utebliven hävd, t.ex. minskat bete leder på sikt till igenväxning med buskar och träd. Detta förenklar på strandängarna för boplundrande fåglar, insektslivet förändras m.m. Igenväxning eller plantering av skog på angränsande åkrar gör området mindre attraktivt som rastplats för stora sträckflockar på vår och höst.

Markexploatering och annan markanvändningsförändring, exempelvis skogsplantering, vägutbyggnad och dikning.

Tillförsel av kemiska bekämpningsmedel, gödsel eller kalk samt läckage av dessa ämnen från omkringliggande jordbruksmarker.

Störning från friluftlivet, t.ex. av kanotister.

Ändringar av vattenstånd påverkar växt- och djurlivet.

Spridning av invasiva arter inom området.

Luftledning med stolpar bör inte dras genom eller i nära anslutning till området. De ger rovfåglar bättre möjligheter att spana på häckande fåglar.

Ovan nämnda verksamheter och åtgärder kan påverka området negativt även om de utförs i angränsande områden.

Bevarandeåtgärder

Skydd:

Området saknar formellt skydd. Delar av området omfattas av miljöstöd från Jordbruksverket.

Skötsel:

Strandängarna ska skötas genom bete, alternativt slåtter med efterbete så att de hävdgynnade arterna kan finnas kvar i livskraftiga bestånd. Enstaka år med uppehåll i slåttern för att möjliggöra vårbränning får ske.

Hävdan behöver intensifieras för att minska förnaansamlingen och igenväxningen, röjning av igenväxningsvegetation och restaureringsåtgärder behövs i flera skiften.

Igenväxning av buskar och träd ska röjas. Träden på udden i norr kan dock lämnas kvar.

Betesrator i form av oönskad vegetation såsom vektetåg och knapptåg, slås av med betespulsare regelbundet. Det avslagna materialet bör tas bort ifrån området.

Fortlöpande Åsnen-tillsyn är viktig för tillsyn av bl.a. båt- och kanotverksamhet.

Bevarandetillstånd**Nationellt:**

Hävdad våtmark var tidigare vanligt förekommande, men är idag en mycket ovanlig naturtyp. De äldre fodermarkerna, ängar och betesmarker, som tidigare varit dominerande både arealmässigt och ekonomiskt har idag minskad ekonomisk betydelse. Särskilt slåtterängarna har nästintill helt och hållet utgått ur jordbruksproduktionen. Av den ängsareal som fanns för 100 år sedan, återstår endast en liten rest.

Strandäng vid Skatelövsfjorden:

Idag betas inte norra delen (2017). Det nordligaste området är starkt igenvuxet av pors. Södra delen betas men det förekommer delvis igenväxning bl.a. genom att träd och buskar växer upp på vallar och dikeskanter.

Uppföljning av naturtyper och arter

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs. Uppföljningen ska ske enligt de manualer för skyddade områden som har tagits fram av Naturvårdsverket. Mätbara mål, så kallade målindikatorer, ska registreras i databasen SkötselDOS. Dessa målindikatorer följs sedan upp. Syftet med uppföljningen är att undersöka om de bevarandemål som formulerats i bevarandeplaner och skötselplaner är uppfyllda. Uppföljningen visar om skötseln fungerar och att Natura 2000 - naturtyperna och arterna har gynnsamt tillstånd.

Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:**6410 - Fuktängar**

Areal: 12 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Bevarandemål

Negativ påverkan

Bevarandeåtgärder

Bevarandetillstånd

Dokumentation

Ängs- och hagmarksinventeringen, Länsstyrelsen 1988-1990.

Ängs- och betesmarksinventeringen, Länsstyrelsen 2002-2004.

Rödlistade arter enligt den officiella svenska rödlistan, Artdatabanken, SLU, 2000.

Riksintressen för naturvård, områdesnr. NRO 07024.

Naturvårdsprogrammet, Länsstyrelsen 1989, områdesnr. 80 c.

Våtmarksinventering, Länsstyrelsen 1987, objektnr. 04E7F04.

Naturvårdsverket: Vägledning för myndigheter
(<http://www.naturvardsverket.se>)

Handläggare: Liselott Nilsson

Bilagor

Bilaga 1. Information om natura 2000

Bilaga 2. Naturtypskarta

Natura 2000

Natura 2000 är ett ekologiskt nätverk av värdefulla naturområden inom EU. Utpekande av Natura 2000-områden bygger på krav som finns i EUs fågeldirektiv och art- och habitatdirektiv. Syftet är att hejda utrotning av vilda djur och växter och att hindra att deras livsmiljöer förstörs. Alla medlemsländer ska peka ut områden dels för fåglar som anges i EUs fågeldirektiv, dels för naturtyper och arter som anges i art- och habitatdirektivet. Genom utpekandet åtar sig länderna att de utpekade värdena i områdena ska bevaras långsiktigt. Natura 2000-nätverket är en av hörnstenarna i EUs arbete för att bevara biologisk mångfald. I fågeldirektivet och habitatdirektivet listas 170 naturtyper och sammanlagt cirka 900 växt- och djurarter som särskilt värdefulla. 90 av naturtyperna och drygt 100 av djur- och växtarterna i habitatdirektivets bilaga 1 och 2 finns i Sverige. Därtill häckar regelbundet cirka 60 av fågeldirektivets fåglar i vårt land.

Bevarandeplaner

För varje Natura 2000-område ska Länsstyrelsen ta fram en beskrivning. Detta ska göras i särskilda bevarandeplaner eller i en skötselplan om området även är naturreservat. I planen ska det finnas en beskrivning av området med bevarandesyfte, bevarandemål och beskrivningar av de naturtyper och arter som ska bevaras och bidra till gynnsam bevarandestatus. Hot mot Natura 2000-områdets arter och naturtyper, och behov av bevarandeåtgärder, t ex skydd eller skötsel, ska beskrivas. Informationen ska underlätta förvaltningen av området och tillståndsprövningar enligt miljöbalken.

Bevarandeplanen ska fastställas av Länsstyrelsen, som även är ytterst ansvarig för att målsättningen med området uppfylls. Bevarandeplanen ska revideras när ny kunskap tillkommer eller när förutsättningar för området ändras. Den ska tas fram och hållas aktuell i dialog med berörda intressenter, och det är värdefullt om den som har ny information kontaktar Länsstyrelsen. Bevarandeplanen är inte ett juridiskt bindande dokument. För formell reglering av skydd eller skötsel kan andra beslut behövas, t ex skyddsbeslut för naturreservat. Föreskrifter enligt eventuella skyddsbeslut gäller parallellt med den tillståndsplikt som gäller inom Natura 2000.

Tillståndsplikt och samråd

För att inte skada naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det kan även gälla åtgärder utanför Natura 2000-området, om de kan påverka miljön i området. Detta regleras i miljöbalken (7 kap. 27-29§§). Då det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturvärden behöver man samråda med Länsstyrelsen före genomförandet. Vid skogsbruksåtgärder hålls samråd med Skogsstyrelsen. Mer information finns hos Länsstyrelsen, läs på webben eller kontakta en handläggare.

Kartor

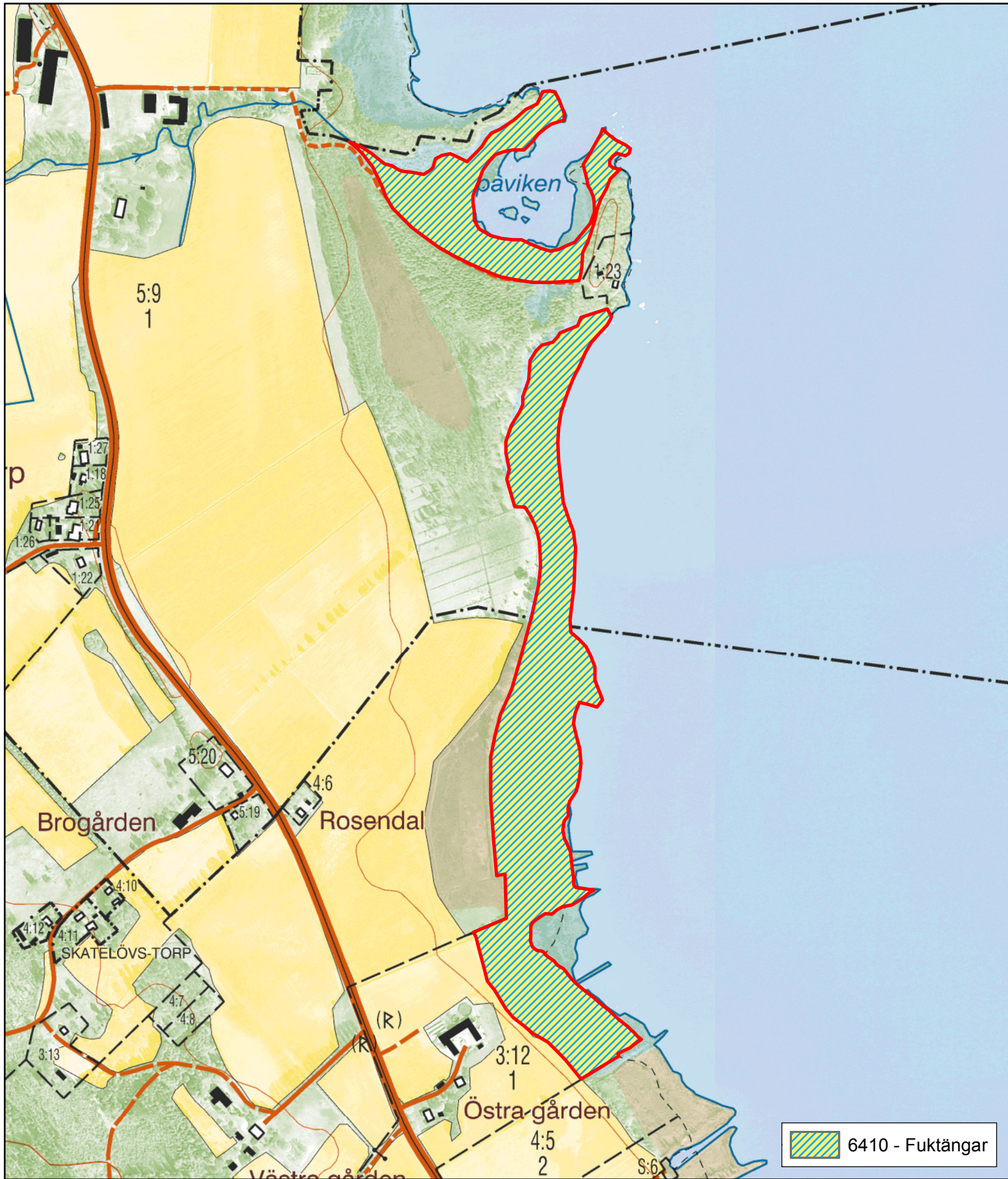
Information om naturtyperns utbredning och arter i ett enskilt område går att hitta med hjälp av kartverktyget Skyddad natur. Det kan nås på Naturvårdsverkets hemsida genom att söka på ”kartverktyget skyddad natur”. I kartverktyget söker du upp aktuellt område och klickar på namnet för mer information.

Karta över naturtyper hittas efter sökning av område, gå till fliken Kartskikt, avmarkera allt och under Naturtypskarteringar lägg till Natura naturtypskartan (NNK) och välj Naturtyper (ytor, linje, punkter.)

Det finns även möjlighet att ladda ner naturtypskartan som shp-fil. För mer information se Länsstyrelsens hemsida.

Natura 2000-området Strandäng vid Skatelövsfjorden - SE0320193

Bilaga 2

0 75 150 300 meter

1:7 000

LÄNSSTYRELSEN
I KRONOBERGS LÄN